

Cirkulärnr: 07:69
Diariernr: 07/3410
Arbetsgivarpolitik: 07-2:21
Nyckelord: AD, föreningsrättskränkning, SAC
Handläggare: Göran Söderlöf
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Arbetsrättssektionen
Datum: 2007-12-12
Mottagare: Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik
Rubrik: Arbetsdomstolens dom 2007 nr 88. Huruvida
föreningsrättskränkning m.m. skett av SAC-
syndikalisterna och en av dess medlemmar under
pågående stridsåtgärd
Bilagor: Arbetsdomstolens dom 2007 nr 88

CIRKULÄR 07:69

Arbetsgivarpolitik: 07-2:21

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen
Göran Söderlöf

Nyckelord: AD, föreningsrättskränkning,
SAC

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Arbetsdomstolens dom 2007 nr 88. Huruvida föreningsrättskränkning m.m. skett av SAC-syndikalisterna och en av dess medlemmar under pågående stridsåtgärd

Arbetsdomstolen (AD) har i dom 2007 nr 88 bedömt frågan om Malmö stad kränkt föreningsrätten för både en vårdare N.E. på ett kommunalt gruppboende för personer med autism och hennes fackliga organisation, Malmö Social och Vårdsyndikat av SAC-syndikalisterna, när arbetstagaren N.E. under pågående stridsåtgärd i form av blockad mot boendet erbjöds vikariat som vårdare på annan plats inom stadsdelen. Vidare fråga om staden sagt upp arbetstagaren utan saklig grund och brutit mot vissa regler i anställningsskyddslagen.

Bakgrund

SAC varslade den 17 maj 2006 om stridsåtgärder mot Malmö stad. Stridsåtgärderna omfattade samtliga av sektionens medlemmar och bestod i blockad mot att utföra ett antal olika arbetsuppgifter på boendet Tallgatan (ett gruppboende för personer med autism). Stridsåtgärderna påbörjades den 26 maj 2006.

Som orsak till stridsåtgärderna angav SAC i varslet att en annan av deras medlemmar på Tallgatan hade omplacerats av arbetsgivaren, som därmed skapat en ohållbar arbetsmiljö på Tallgatan. Enligt staden var förhållandet det att F.S:s vikariat upphörde när arbetstagaren han vikarierade för tillfrisknade. Då F.S. var företrädesrättsberättigad erbjöd staden i enlighet med 25 § anställningsskyddslagen honom ett vikariat på ett annat gruppboende.

Varslet om stridsåtgärderna föregicks av tvisteförhandlingar om arbetsgivarens behandling av F.S. Dessa förhandlingar slutade i oenighet.

Mellan staden och SAC fanns inget kollektivavtal.

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

N.E., som detta mål handlar om, hade under fem års tid haft ett flertal visstidsanställningar på gruppboendet Tallgatan. N.E. var medlem i SAC-syndikalisterna.

Den 1 juni 2006, under pågående stridsåtgärd mot boendet, erbjöds N.E. med stöd av sin företrädesrätt vikariat som vårdare på annan plats inom samma stadsdel. Efter tvisteförhandlingar - om huruvida staden därigenom kränkt N.E:s och SAC:S föreningsrätt, omplacerat eller sagt upp N.E. utan saklig grund och brutit mot vissa förfaranderegler i anställningsskyddslagen - ansökte SAC om stämning på Malmö stad och yrkade bl.a. på allmänt skadestånd till syndikatet på 80.000 kronor och 150.000 kronor till N.E. för brott mot 8 § medbestämmandelagen, allmänt skadestånd till syndikatet och N.E. på 50.000 kronor vardera för brott mot 7 § anställningsskyddslagen.

Staden bestred käromålet.

Arbetsdomstolen

AD tog först upp frågan om N.E. *omplacerats eller sagts upp* utan saklig grund. AD ansåg att staden varken omplacerat N.E. eller sagt upp henne i förtid. SAC kunde inte bevisa att N.E. hade löfte om fortsatt anställning på Tallgatan efter att hennes vikariat löpte ut den 4 juni 2006.

I N.E:s anställningsavtal fanns bl.a. angivet att hennes arbetsplats ”för närvarande” var Tallgatan. Vidare angavs att hon var anställd ”vid varje tidpunkt när särskild överenskommelse träffats”.

AD prövar sedan frågan om föreningsrättskränkning. För att en *föreningsrättskränkning* skall anses föreligga krävs enligt 8 § medbestämmandelagen både en föreningsrättskränkande åtgärd och ett sådant syfte. Frågan är då om åtgärden att under pågående stridsåtgärd erbjuda N.E. arbete på annan plats än Tallgatan hade ett samband med hennes deltagande i densamma.

Efter att AD gått igenom händelseförloppet som föregick arbetserbjudandet fann AD att omständigheterna med styrka talade mot att staden haft ett föreningsrättskränkande syfte.

Om staden velat bli av med N.E. på Tallgatan hade det enklaste sättet, enligt AD, varit att låta hennes vikariat där löpa ut den 4 juni 2006 utan att vidta någon särskild åtgärd. I stället fick hon, i kraft av sin företrädesrätt, erbjudande om annan anställning inom samma stadsdelsförvaltning.

AD ogillade SAC:s talan i dess helhet.

Kommentar

Det finns anledning att kommentera SAC:s tillvägagångssätt inför och under stridsåtgärderna samt de rättsliga förutsättningarna för deras agerande.

Då det inte fanns något kollektivavtal mellan Malmö stad och SAC förelåg inte någon på kollektivavtal grundad fredsplikt för SAC. Det kommunala Huvudavtalets (KHA) regler om stridsåtgärder (Kap. V) och samhällsfarliga konflikter (Kap. VI) gällde heller inte. Det var medbestämmandelagens regler i 45 § om varsel och stridsåtgärder som gällde för SAC.

Om KHA hade gällt vid den i målet aktuella stridsåtgärden på Tallgatan skulle den med all sannolikhet varit avtalsstridig. S.k. ”nålsticksvarsel” om att inte utföra enbart vissa arbetsuppgifter står i strid med § 24 KHA.

Det bör också uppmärksammas att när SAC senare under stridsåtgärderna rent fysiskt blockerade stadsdelskontoret i Fosie – personalen kunde inte komma in till sina arbetsplatser – så ingrep polisen efter en tid genom att lyfta bort de blockerande SAC medlemmarna så att personalen fick tillträde till sin arbetsplats.

Frågan om en facklig organisation, som inte är bunden av fredsplikt enligt kollektivavtal, kan varsla om stridsåtgärd med utgångspunkt från en strandad rättstvist har av AD besvarats jakande (AD 2006 nr 58). Detta gäller under förutsättning av att stridsåtgärden inte enbart syftar till att hävda en rättslig ståndpunkt i en tvist mellan parterna utan också kan ses som ett led i de intressefrågor den fackliga organisationen driver mot arbetsgivaren.

Det mönster som kan skönjas i SAC:s konfliktstrategi – att angripa en arbetsgivaråtgärd arbetsrättsligt; i detta mål att göra gällande sin företrädesrätt enligt 25 § anställningsskyddslagen, tacka nej till erbjudande om arbete om det inte är på Tallgatan och sedan göra detta till en tvist som tas till intäkt för att varsla om stridsåtgärder - det mönstret har funnits under de senaste åren i flera fall när kommuner drabbats av stridsåtgärder från SAC.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen

Sophie Thörne

Göran Söderlöf

Bilagor: Arbetsdomstolens dom 2007 nr 88